

7. A betéti részvénytársaságok szabályozása Nyugat-Európában és ennek hiánya Magyarországon

Regulation of limited partnerships by shares in Western Europe and its absence in Hungary

Román, Róbert⁴⁹

Absztrakt: A magyar társasági jog az 1980-as évek végétől négy nagy fázison ment keresztül. A rendszerváltás húzótörvényének nevezett 1988.évi VI. törvény (első Gt.) lényegében a politikai rendszerváltás előtt, 1989. január 1. napján lépett hatályba, és biztosította a lehetőséget arra, hogy 40 év után újra a természetes és jogi személyek által létrehozható társas vállalkozások működhessenek hazánkban. A következő lépés a kilencvenes évek második harmadára tehető, amikor az 1997. évi CXLIV. törvény rendezte át részben a sorokat (második Gt.) Itt a társasági formák terén még vannak jelentősebb változások, majd az ezredfordulót követően némi fáziskéséssel érkezik a 2006. évi IV. törvény (harmadik Gt.), melynek 2007-es módosítása majdnem több novumot hozott, mint maga a jogszabály. Ezen Gt-k mellett mindig ott állt egy eljárási jogszabály, a cégtörvény, mely a Gt. anyagi jogi normáinak cégjogi, eljárásjogi aspektusait rendezte. Ezt követően szakít a jogalkotó a korábbi hagyományokkal, és nagy vitákat követően a Polgári Törvénykönyvbe (2013. évi V. törvény III. Könyv) integrálják a gazdasági társaságok szabályait, három lépcsősen szerkesztve akként, hogy a jogi személyekre vonatkozó általános szabályok rögzítését követően a társaságok általános szabályai következnek, majd az egyes gazdasági társaságokat vonatkozó joganyagok Ezt a változást a cégekre vonatkozó eljárási szabályok nem követik le, - mert hatályban maradt a 2006. évi V. törvényben szabályozott cégtörvény - a melyre valójában szükség sem volt, hiszen óriási változások a harmadik Gt-hez képest a Ptk-ben nem voltak. Nincs újítás az első Gt. óta abban a jogalkotói koncepcióban, hogy formakényszer áll fenn a társasági jogban, mely azt jelenti, hogy a törvény által adott társas vállalkozási formák közül kell választaniuk az alapítóknak, ezen rendelkezés nem, hogy nem diszpozitív, hanem a kógencián is túlmutató, lényegében imperatív szabály.

Kulcsszavak: betéti társaság, részvénytársaság, betéti részvénytársaság, vállalkozás, cégalapítás, adózás

Abstract: Hungarian company law has undergone four major phases since the late 1980s. Act VI of 1988 (the first Civil Code), known as the driving force behind the change of regime, essentially came into force before the political change of regime and came into force on January 1, 1989, ensuring that, after 40 years, companies established by natural and legal persons could once again operate in Hungary. The next step can be traced back to the second third of the 1990s, when Act CXLIV of 1997 partially reorganized the ranks (second Civil Code). There were still significant changes in the forms of companies, and then, after the turn of the

⁴⁹ A szerző az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Közgazdaságtan Tanszékének az oktatója

millennium, Act IV of 2006 (third Gt.) arrived with some delay, the 2007 amendment of which brought almost more novelties than the legislation itself. In addition to these Civil Codes, there has always been a procedural law, the Company Act, which regulates the corporate and procedural aspects of the substantive legal norms of the Civil Code. Subsequently, the legislator broke with previous traditions and, after much debate, integrated the rules on business associations into the Civil Code (Act V of 2013, Book III), structured in three stages so that, after laying down the general rules applicable to legal persons, the general rules for companies follow, followed by the legal provisions applicable to individual business associations. This change is not reflected in the procedural rules applicable to companies, as the company law regulated by Act V of 2006 remained in force, which was not really necessary, as there were no major changes in the Civil Code compared to the third Civil Code. There has been no innovation since the first Civil Code in the legislative concept that there is a formal requirement in company law, which means that the founders must choose from the forms of business association provided for by law. This provision is not only non-dispositive, but also goes beyond cogence and is essentially an imperative rule.

Keywords: limited partnership, joint-stock company, partnership limited by shares, enterprise, company formation, taxation

7.1. Bevezetés

Amennyiben Amennyiben áttekintjük a társas vállalkozások tárházát, és megvizsgáljuk, hogy a jogalkotó milyen társasági formákra nyújt alapítási és működési lehetőséget, szembe tűnik, hogy Nyugat-Európában van egy társasági típus, melyet a magyar jog soha nem ismert, ez a betéti részvénytársaság. Azon külföldi jogrendszerekben, ahol létezik e társasági forma, ott nem számuk, és nem is feltétlen gazdasági potenciájuk teszi ezen vállalkozási formulát egyedivé és adekváttá, hanem az, hogy a családi vállalkozások – melyek régóta működnek – biztos jogi keretet kapnak a fennmaradáshoz. Magyarországon lassan, de meg fog jelenni az a probléma, hogy a rendszerváltás idején alapított, és a mai napig működő kisebb-nagyobb családi vállalkozásoknak mi lesz a sorsa, ha az alapító nem tudja szűkebb hozzátartozói körben a vállalkozást átadni, hiszen akik akkor létrehozták a céget lassan eléri az öregségi nyugdíjkorhatárt. E sorok szerzője szerint erre a betéti részvénytársasági forma alkalmas lenne, és át lehetne gondolni a hazai jogalkotásnak ennek a bevezetésének a lehetőségét, ergo ki kellene egészíteni a társaság jogi palettát egy újabb cégformával, a betéti részvénytársasággal.

7.2. A betéti részvénytársaságok szabályozási környezete

Tekintettel arra, hogy a magyar jog soha nem alkalmazta ezt a vállalkozási formát, így a hazai szakirodalom sem szentelt ennek nagy teret, néhány eset kivételétől eltekintve (Deli-Roszik 2002, Kovács 2003, Helmeczi 2010)

Németországban a betéti részvénytársaság a KGaA rövidítést viseli (Kommanditgesellschaft auf Aktien), a jogszabályi háttere a *Handelsgesetzbuch* (HGB – Német Kereskedelmi Törvénykönyv) 278–290. §§ között elhelyezve. Ezt kiegészítően az *Aktiengesellschaftsgesetz-et* (AktG – Részvénytársasági törvény) kell alkalmazni, mivel a KGaA részvénykibocsátásra is jogosult, és az AG szabályai több ponton irányadóak. Németországban a lényeg a hibrid forma, amely ötvözi a betéti társaság (KG) és a részvénytársaság (AG) elemeit. Franciaországban a jogi kereteit a betéti részvénytársaságnak - ahol az SCA rövidítést használják erre a társasági formára (Société en commandite par actions) - adja meg maga a jogszabály a *Code de commerce*

(Francia Kereskedelmi Törvénykönyv), L. 226-1 – L. 226-14. cikkeiben, melyet kiegészítően az SA (Société anonyme) szabályai is alkalmazandóak, ha a törvény másként nem rendelkezik. A formula lényege abban rejlik, hogy legalább egy korlátlan felelősségű beltág és egy vagy több korlátolt felelősségű részvényesből kell, hogy álljon a társaság.

Olaszországban az S.a.p.A. (Società in accomandita per azioni) a rövidítése a betéti részvénytársaságnak, a jogszabály, mely a normákat erre vonatkozóan tartalmazza Olaszországban a *Codice Civile* (Olasz Polgári Törvénykönyv), 2452–2461. cikkelyei. Ezt kiegészítően alkalmazni kell az S.p.A-ra vonatkozó (Società per azioni) szabályokat is, melyek lényegében a részvényjogi normák. Spanyolországban a SCA (Sociedad comanditaria por acciones) a betéti részvénytársaság rövidítése és neve, a jogszabály a *Ley de Sociedades de Capital* (Tőketársaságokról szóló törvény), továbbá 4/2010. számú királyi törvényerejű rendelet (Real Decreto Legislativo 1/2010), ezen belül is különösen a 151–157. cikkek. Lényegében a spanyol struktúra hasonló a francia megoldáshoz, korlátlan felelősségű beltág és korlátolt felelősségű részvényesek kombinációja e társasági forma.

Hollandiában C.V. rövidítésű e cégforma (Commanditaire vennootschap) a jogszabályi rendelkezések ezzel kapcsolatosan a *Burgerlijk Wetboek* (Holland Polgári Törvénykönyv) 7/A Könyvének 1655–1688 §§-i között nyertek elhelyezést. Itt jegyezhetjük meg, hogy a 2010-es évek magyar polgári jogi kodifikáláskor kifejezetten szem előtt tartották a holland Ptk. szerkezetét, lényegében ennek a mintájára alkottak külön könyveket a Ptk-n, belül, hiszen erre sem az 1959-es magyar Ptk. sem pedig az azt megelőző magánjogi joganyagokban hazai mintát nem találhatunk. gondolva itt elsősorban az Mjt-re, mely az 1928. évi magánjogi törvényjavaslat volt. Visszatérve a holland betéti részvénytársaságok normatív szabályozására megállapítható, hogy bár klasszikus formában a holland C.V. funkciója hasonló, mint a német és a francia megoldás. bizonyos esetekben nyilvánosan forgalmazott részvény is megjelenhet, szemben a zárt alapítású szomszédos országbeli társaival. Dánia esetében a betéti részvénytársaság a P/S (Partnerselskab), ahol a jogszabályi keretet a *Selskabsloven* (Dán Vállalati Törvény) adja meg, melyben külön fejezet rendelkezik a partnerselskaber tekintetében. A dán P/S a részvénytársasági (A/S) szabályok nagy részét átveszi, nyilván azzal az eltéréssel, hogy van korlátlan felelősségű tulajdonos, beltág is a cégben. A nyugat-európai szabályozás vázlatát áttekintve láthatóvá válik, hogy a jogintézmény masszívan a társasági jog része.

Lengyelországban ismert hivatalosan a "partnership limited by shares" típusú társasági forma, amely ott spółka komandytowo-akcyjna (S.K.A.) néven működik, lényegében kombinálja a korlátolt és a korlátlan felelősségű tulajdonosi struktúrát. Ezen cégforma a társasági jog reformjai keretében a 2000-es évek eleje óta létezik a lengyel vállalati jogi szabályozásban. A többi posztoszocialista országban azonban a jogrendszerbe történő beépítése a betéti részvénytársaságoknak elmaradt.

7.3. A betéti részvénytársaságok alapítási folyamata

Németországban a komplementárok (beltágok) korlátlanul felelnek, a kommanditaktionäre (részvényesek) pedig csak a befektetett tőkéjük erejéig. ezen országban a minimum alaptőke 50 000 €, közjegyzői alapítás kötelező. Kötelező minden betéti részvénytársaságnak felügyeleti tanácsot létrehozni, minimum 3 taggal. A cégalapítási folyamat Németországban a következőképpen zajlik: Először a cégnevet kell ellenőrizni az IHK adatbázisban, majd a létesítő okiratban a tagok megjelölésére kerül sor. Ezután a tőke (min. 50

000 €) biztosítása kell, hogy sor kerüljön, majd ezt követi a közjegyzői hitelesítés. A felügyeleti tanács kijelölése után kerül sor a cégbejegyzésre a Handelsregisterben, majd az adóhatóság felé kell bejelenteni a vállalkozás létrejöttét. Franciaországban az SCA szerkezete hasonló a német KGaA-hoz: a commandités korlátlan felelősségű tagok, a commanditaires részvényesek, felelősségük a befektetett tőkére korlátozódik. Itt a minimum alaptőke: 37 000 € (tőzsdei bevezetés esetén 225 000 €). Kötelező felügyeleti tanácsot legalább 3 taggal létrehozni, a betéti részvénytársaság vezetését a commandités látják el. A cégalapítás folyamata a cégnév ellenőrzésével indul az INPI adatbázisban, majd a tagok meghatározása után a létesítő okiratot kel kell készíteni, és biztosítani kell az alaptőkét. A tőke befizetését igazolni kell, méghozzá pénzügyi intézet által kiállított okirattal, majd ezt követően a közjegyzői eljárás folyamata zajlik, majd bejegyzik a vállalkozást az RCS-be, és ezt követi az adó- és társadalombiztosítási regisztráció. A két nagy nyugat-európai országban a szabályozás teljesen hasonló, lényegi különbség csupán abban rejlik, hogy Németország a minimális alaptőke 50 000 € és kötelező a felügyeleti tanács, míg Franciaországban az alaptőke 37 000 € (tőzsdére bevezetett részvényeket forgalmazó betéti részvénytársaságnál 225 000 €, és csak utóbbi esetben kötelező a felügyeleti tanács),

Hollandiában azzal indul a betéti részvénytársaságok létesítésének a folyamata, hogy először a partnerség létrehozása szükséges, azaz meg kell állapodni abban, hogy ki lesz az a legalább egy korlátlan felelősségű tag (general partner) és ki lesz az ugyancsak legalább egy korlátozott felelősségű befektető (limited partner). A partnerségi szerződés (partnership agreement) nem kötelező, de ajánlott, tartalmazza a tagok szerepét, hozzájárulásait, nyereségmegosztást, felhatalmazásokat. A céget a Kereskedelmi Nyilvántartásba jegyzik be - online vagy személyesen, megadva a cég nevét, tevékenységét, tagok adatait és a tőke-hozzájárulást. A társaságra jellemző, hogy a korlátlan felelősségű tag irányítja a társaságot; a korlátozott felelősségű tag csak a bevitt tőke erejéig felel. Olaszországban – hasonlóan a német jogi szabályozáshoz - legalább 50 000 € alaptőke szükséges, amelyből legalább 25 %-ot készpénzben be kell fizetni a számlavezető pénzügyi intézethoz. Itáliában is kötelező alapító okirat vagy társasági szerződés készítése, az eljárás közjegyző előtt zajlik, és szükséges a létesítő okiratban a részvények pontos megjelölése. Bejegyzés a cégbíróságon (Registro delle Imprese) kötelező, méghozzá a közjegyző által, 30 napon belül. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy kötelező a könyvvizsgáló és a felügyelő bizottság (testület,) megjelölése a cég létesítő okiratában. Spanyolországban is társasági szerződéssel jön létre a betéti részvénytársaság, itt is kötelező a közjegyzői eljárás. A cég legalább két taggal jön létre, a jegyzett tőke minimum 60 000 €. Fontos a cégnév meghatározása, a tevékenységi körök rögzítése, továbbá a felelősségi formákat fel kell tüntetni, méghozzá akként, hogy kik a korlátozott és kik a korlátlanul felelős tagok. A létesítő okirat aláírást követően kötelező a vállalkozás bejegyzése a cégnyilvántartásba (Registro Mercantil), és az olasz megoldáshoz hasonlóan itt is a közjegyző jár el, akinek az okirat benyújtására 2 hónap áll rendelkezésre. Ezt követi és adóügyi regisztráció – először ideiglenes, majd végleges adószám igénylésével. (Szarvas,2025.) Ebben az országban külön rögzíti a jogszabály, hogy közzétételi kötelezettség áll fenn, ami azt jelenti, hogy a vállalkozás jogi formáját és az alapítók adatait nyilvánossá kell tenni.

7.4. A betéti részvénytársaságok működése és főbb jellemzői

A KGaA (Németország), S.a.p.A. (Olaszország), SCA (Franciaország, Spanyolország) formák lehetővé teszik tehát, hogy a korlátlan felelősségű tag (jellemzően család vagy alapító) irányítsa a céget és a részvényesek (befektetők) tőkét biztosítsanak, de a menedzsmentre

kevésbé van közvetlen ráhatásuk. Ez ideális nagy múltú családi vállalatoknak (pl. Merck KGaA, Henkel KGaA, Bertelsmann KGaA), ahol a hosszú távú stabilitás és identitás fontosabb, mint a rövid távú profitmaximalizálás. A családi vállalkozások generációváltáskor gyakran szembesülnek azzal, hogy tőkét kell bevonni (pl. nem minden örökös akar részt venni az üzletben), így a betéti részvénytársasági forma lehetővé teszi, hogy a család ne veszítse el a döntési többséget, miközben új befektetők is beléphetnek. A tőzsdei bevezetés révén (pl. Merck KGaA, Borussia Dortmund KGaA) a cégek nagyobb projektek finanszírozásához juthatnak forráshoz.

1. táblázat: Németországban és Franciaországban létező legfontosabb családi tulajdonban álló betéti részvénytársaságok

Cég neve	Ország	Iparág	Családi tulajdon mértéke	Rövid leírás
Merck KGaA	Német	Vegyipar, gyógyszeripar, élettudományok	~70% (E. Merck KG – Merck család)	1668-ban alapított, a világ legrégebbi gyógyszer- és vegyipari cége.
Henkel AG & Co. KGaA	Német	Háztartási vegyiárak, kozmetikumok, ragasztás	~61% (Henkel család)	1876-ban alapított, világszerte ismert márkákkal (Persil, Schwarzkopf, Loctite).
Bertelsmann SE & Co. KGaA	Német	Média, könyvkiadás, zeneipar	~100% (Bertelsmann Stiftung / Mohn család)	RTL Group, Penguin Random House, BMG – globális médiakonzern.
KWS Saat SE & Co. KGaA	Német	Növénynevelés, vetőmagipar	~54% (von Kapherr család)	Nemzetközi vezető vetőmag-termelő vállalat.
Falke KGaA	Német	Textilipar, prémium ruházat	100% (Falke család)	Sport- és divatruházat gyártó prémium márká.
Werhahn KG & Co. KGaA	Német	Építőipar, pénzügy, kiskereskedelem	100% (Werhahn család)	1841-ben alapított, diverzifikált családi vállalat.
Franz Haniel & Cie. GmbH & Co. KGaA	Német	Befektetések, holdingtevékenység	100% (Haniel család)	1756-ban alapított befektetési holding.
Groupe Castel	Francia	Bor, sör, üdítőitalok	Családi kontroll (Castel család)	1949-ben Bordeaux-ban alapított italgyártó és -forgalmazó óriás.
AFM (Mulliez család)	Francia	Kiskereskedelem (Auchan, Decathlon stb.)	Családi kontroll	1955-ben alapított családi holding, számos nemzetközi kereskedelmi lánc tulajdonosa.
Burelle SA	Francia	Autóipari komponensek, ingatlan, befektetések	~85% tőke, ~92% szavazat (Burelle család)	1957-ben alapított holding, fő érdekeltsége az OPmobility (korábban Plastic Omnium).
Peugeot Invest (FFP)	Francia	Befektetési holding	~80% (Peugeot család)	1929-ben alapított családi befektetési társaság, autóipari és egyéb részesedésekkel.
Bolloré SE	Francia	Logisztika, energia, média, távközlés	Többségi kontroll (Bolloré család)	1822-ben alapított papírgyárból indult, ma globális konglomerátum.

Forrás: saját szerkesztés

A kockázati tőke és intézményi befektetők bevonhatóak anélkül, hogy a menedzsmentstruktúra gyökeresen átalakulna. Makrogazdasági súlyuk kapcsán megállapítható, hogy számuk kevés, de forgalmuk és piaci kapitalizációjuk jelentős lehet (Merck, Henkel,

Bertelsmann). A befektetói bizalomra jellemző, hogy e forma jelzi a tőkét beruházni szándékozó személyeknek, hogy az alapító vagy család hosszú távon elkötelezett, ami egyes piacokon erős bizalmi tényező. Megfigyelhető továbbá a rugalmasság a szabályozásban, mert több ország, így különösen Németország ad kedvező keretet a betéti részvénytársaság működéséhez, ami megőrzi versenyképességét. Nyugat-Európában tehát a betéti részvénytársaságok nem a cégformák tömegtermékei, hanem speciális, „elit” jogi konstrukciók, amelyek fő célja a tulajdonosi kontroll megtartása a tőzsdei finanszírozás előnyeivel együtt.

Áttekintve a fenti táblázatban foglaltakat megállapítható, hogy több közismert céget láthatunk, azonban ezen táblázatban szereplő vállalkozások csupán a családi tulajdomban álló betéti részvénytársaságok, olyan cégekről, mint egyedülállóan a német futballvállalatok között tőzsdén jegyzett Borussia Dortmund GmbH & Co. KGaA., még szót sem ejtettünk, nyilván a tisztán részvénytársasági formában működő futballklubokat nem értve ez alatt. Egyébiránt a GmbH & Co. KGaA. egy olyan betéti részvénytársasági forma (KGaA), melynek a tagja egy kft. (németül rövidítve: GmbH), mely formát a német cégjog külön jelez.

2. táblázat: Olaszországban létező, legfontosabb családi tulajdonban álló betéti részvénytársaságok

Cég neve	Ország	Iparág	Családi tulajdon mértéke	Rövid leírás
Fineldo S.r.l.	Olasz	Háztartási gépek, befektetések	~71% (Merloni család)	1987-ben létrehozott holding, fő érdekeltsége az Indesit és más iparági befektetések.
Marcegaglia Holding S.p.A.	Olasz	Acélfeldolgozás, energia, turizmus	Családi tulajdon (Marcegaglia család)	1959 óta működő családi ipari holding, Európa egyik legnagyobb acélfeldolgozója.
Impresa Pizzarotti & C. S.p.A.	Olasz	Építőipar, infrastruktúra	~96,8% (Pizzarotti család)	1910-ben alapított építőipari cég, nemzetközi projektekben is jelen van.
Edizione S.r.l. (Benetton)	Olasz	Divat, közlekedés, vendéglátás, ingatlan	100% (Benetton család)	1965-ben indult a Benetton márka, a holding kezeli a család globális befektetéseit.

Forrás: saját szerkesztés

Rögzíthető, hogy a nagy olasz családi vállalkozások egy részre részvénytársasági formában működik, így például a Fiat autógyár, melynek a sorsa az Agnelli családdal kapcsolódik össze, azonban a torinói székhelyű cég manapság a Stellanis konszern tagja, döntően francia banki tőkével és kínai befektetőkkel. A két másik nagy olasz autóipari vállalat közül a Ferrari szintén a Stellanis részévé vált, míg a Benettonnal egy évben alapított Lamborghini a Volkswagen csoporthoz tartozik. Ezzel szemben teljes mértékben a betéti részvénytársasági formában működnek a fenti, 2. sz. táblázatban rögzített cégek, melyek a függetlenségüket jobban megtartották, e társasági forma sajátosságainak is köszönhetően. (Szlávik, 2019.)

7.5. Betéti részvénytársaságok adózása Nyugat-Európában

Németországban adójogi szempontból a betéti részvénytársaságokat részvénytársaságnak (AG) tekintik (lásd: Körperschaftsteuergesetz-KStG § 1 (1) bekezdés), ahol a társasági adó

(Körperschaftsteuer): 15%, a szolidaritási pótlék (Solidaritätszuschlag): a társasági adó 5,5%-a, a helyi iparüzési adó (Gewerbesteuer): önkormányzattól függően ~7–17%. Összeségében rögzíthető, hogy az effektív adóteher jellemzően 30% körül mozog. A nyereségből fizetett osztalék a részvényesnél külön adózik (25% Abgeltungsteuer vagy egyéni kulcs szerint).

Franciaországban az SCA adózási szempontból, ugyanúgy, mint Németországban részvénytársaságként (SA) van kezelve a Code général des impôts (CGI) alapján. Az adó mértéke Impôt sur les sociétés (IS): 25% (2024-től egységes kulcs alapján került meghatározásra) Kisebb cégek esetén az első 42 500 € nyereséig 15%-os kedvezményes kulcs lehetséges. Osztalékok a részvényesnél személyi jövedelemadó és szociális hozzájárulási adó alá esnek.

Olaszországban a betéti részvénytársaság (S.p.A.) adózása megegyezik az olasz részvénytársaságokéval (S.p.A.), melyet a Testo Unico delle Imposte sui Redditi (TUIR) 73. cikke szabályoz, mely szerint 24% az adó mértéke, továbbá regionális szinten szabályozott helyi adó terheli még a nyereséget, mely átlagban 3,9%, de ez régióként változhat. Olaszországban az osztalékok részben adómentesek a vállalati részvényeseknél, magánszemélyeknél azonban adókötelesek.

Spanyolországban a spanyol SCA a Ley del Impuesto sobre Sociedades alapján teljes mértékben a társasági adó alanya a betéti részvénytársaság. Az adó mértéke 25%, azonban az újonnan alapított cégeknél az első két évben csökkentett kulcs (15%) is lehetséges.

A holland adózási modell sajátos, mert a betéti részvénytársaság (C.V.) lehet nyilvános (transparent) vagy zártkörű (non-transparent), ekként a nyilvánosan működő, és tőzsdére is bevezetett betéti részvénytársaságok a társasági adó (vennootschapsbelasting) alanyai, ahol 19% (első 200 000 €-ig), majd 25,8% az adó mértéke. A zártkörűen működő betéti részvénytársaságok esetében, ahol a tagfelvételhez egyhangú hozzájárulás kell, a nyereség közvetlenül a tagoknál adózik.

A dán P/S adózási szempontból részvénytársaságként működik a dán társasági adótörvény (Selskabsskatteloven) alapján, ahol a társasági adó (Selskabsskat) mértéke 22%, az osztalék adja 27% (55 300 DKK-ig), felette 42%.

Összességében tehát rögzíthető, hogy Nyugat-Európában a társasági adó tekintetében szinte minden országban a betéti részvénytársaságokat jogilag a részvénytársaságokhoz hasonlóan kezelik. (Csorba, 2025) Kettős adóztatás jellemző, ami azt jelenti, hogy a nyereséget először társasági szinten, majd a kifizetett osztalékot a részvényes szintjén adóztatják. Azonban annak ellenére, hogy a betéti részvénytársaságok lényegében a részvénytársaságokkal egyezően adóznak, a betéti részvénytársaságok megőrzik a belső irányítási rugalmasságukat.

7.6. Konklúziók

Mindenben egyetérthetünk azon kis számban megjelent hazai tudományos munkában (Helmeczi, 2010) foglaltakkal, mely szerint indokolt lenne ezen társasági jogi konstrukciónak a magyar jogrendszerbe történő átvétele. A német szakirodalom (Ammenwerth 1997, Assmann- Sethe 2013, Philbert 2005, Sethe 1995, Wichert 1998) , továbbá a betéti részvénytársaságokról szóló összefoglaló munka (Schütz- -Bürgers- Riotte 2004) egyaránt azt látszik alátámasztani, hogy a nyugat-európai gyakorlat nem kíván szakítani ezen társasági formával, annak ellenére sem, hogy számukban és gazdasági súlyokban nem érhetik utol sem a korlátolt felelősségű társaságokat, sem a részvénytársaságokat. Magyarországon ezzel

szemben, ahogyan azt Helmeczi András a másfél évtizeddel ezelőtt megírt PhD értekezésében is több ponton rögzíti – mellyel a mai napig sem lehet vitába szállni -, hogy a családi közép vállalkozások számára ez a legkézenfekvőbb, és talán legjobb jogi megoldás. Ahogyan a bevezetőben is exponálásra került, itthon egyre égetőbb problémává válik, hogy az 50-100 fő alkalmazottat foglalkoztató cégek, melyek az alapító egy természetes személy, vagy az alapító család tulajdonában állnak és egyben az ügyvezetés és/vagy igazgatása is ezen személyeke hárul, milyen megoldást keressenek abban az esetben, ha gyermekei, unokái, vagy a közvetlen és közeli hozzátartozói nem rendelkeznek elég affinitással a vállalkozás irányításához és fenntartáshoz. Ehhez lenne a szerző szerény álláspontja szerint egy nagyon jó megoldás a Ptk. III. Könyvébe a már ismert és jól működő társasági formák mellé a betéti részvénytársaságokat is beilleszteni.

7.7. Felhasznált irodalom:

Michael Ammenwerth (1996) *Die Kommanditgesellschaft auf Aktien (KGaA) – eine Rechtsformalternative für personenbezogene Unternehmen?* (= *Europäische Hochschulschriften*. Reihe 5: *Volks- und Betriebswirtschaft*. Bd. 2055). Lang, Frankfurt am Main u. a. 1997, ISBN 3-631-31422-1 (Zugleich: Münster, Universität, Dissertation, 1996).

Heinz-Dieter-Assmann, Rolf Sethe in: Klaus. Hopt, Herbert Wiedemann (Hrsg.) (2013): *Aktiengesetz. Großkommentar*. Band 8: §§ 278 – 310. 4., neubearbeitete Auflage. de Gruyter, Berlin u. a. 2013, ISBN 978-3-11-031170-9.

Carsten Schütz- Tobias Bürgers, Michael Riotte (Hrsg.) (2004): *Die Kommanditgesellschaft auf Aktien. Handbuch*. C. H. Beck, München 2004, ISBN 3-406-51473-1.

Csorba, László (2025) *Az innováció és a gazdasági evolúció kapcsolatrendszere*. In: Csorba, L. (szerk.) *Oldás és kötés – Társadalmi-gazdasági decentralizáció vagy centralizáció?* Humán Projekt 2004 Kiadó, Gyöngyös, pp. 16-43.

Dely Krisztina-Roszik Gábor (2002) A francia társasági jogról II. *Céghírnök* 2002/11., 10–12. o.

Gadó Gábor - Kisfaludi András - Fazekas Judit -, Berke Barna - Király Miklós (2000): *Európai társasági jog* (KJK–KERSZÖV, 2000)

Helmeczi András (2010): A betéti részvénytársaság kialakulása és társasági jogállása Németországban a 19-20. században PhD. értekezés, Debrecen, 2010. 198-200.o.

Kisfaludi András (1996) A társasági jog KJK. Budapest

Kovács István (2003) Atipikus és "öszvér" társaságok a német társasági jogban. Csenedstársaság. Betéti részvénytársaság és adóleíró társaságok *Cég és jog* 2003/10 24-28

Stephan Philbert (2005) *Die Kommanditgesellschaft auf Aktien zwischen Personengesellschaftsrecht und Aktienrecht* (= *Schriften zum Bürgerlichen Recht*. Bd. 330). Duncker & Humblot, Berlin 2005, ISBN 3-428-11856-1 (Zugleich: Regensburg, Universität, Dissertation, 2005).

Harald Schaumburg- Christoph Schulte (2000): *Die KGaA. Recht und Steuern in der Praxis*. Dr. Otto Schmidt KG, Köln 2000, ISBN 3-504-30008-6.

Carsten Schütz- Tobias Bürgers, Michael Riotte (Hrsg.) (2004): *Die Kommanditgesellschaft auf Aktien. Handbuch*. C. H. Beck, München 2004, ISBN 3-406-51473-1.

Rolf Sethe (1995): *Die personalistische Kapitalgesellschaft mit Börsenzugang. Die reformierte KGaA als Mittel zur Verbesserung der Eigenkapitalausstattung deutscher Unternehmen* (= *Rechtsfragen der Handelsgesellschaften*. H. 85). Dr. Otto Schmidt KG, Köln 1996, ISBN 3-504-64637-3 (Zugleich: Tübingen, Universität, Dissertation, 1995).

Szarvas, Anita (2025) *Az ESG szabályozás és a vállalati versenyképesség kapcsolata*. In: Csorba, L. (szerk.) *Oldás és kötés – Társadalmi-gazdasági decentralizáció vagy centralizáció?* Humán Projekt 2004 Kiadó, Gyöngyös, pp. 120-135.

Szlávik, János (2019) *Az Ipar 4.0 fenntarthatósági kockázatai* In: Sebestyén, Szép Tekla; Nagy, Zoltán (szerk.) *Ember - Tér - Idő: Tanulmányok Kocziszkó György tiszteletére*. A Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Karának jubileumi tanulmánykötete, Bíbor Kiadó, Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar (2019) 353 p. pp. 294-303., 10 p.

Joachim Wichert (1998): *Die Finanzen der Kommanditgesellschaft auf Aktien* (= *Frankfurter wirtschaftsrechtliche Studien*. Bd. 30). Lang, Frankfurt am Main u. a. 1999, ISBN 3-631-34247-0 (Zugleich: Frankfurt am Main, Universität, Dissertation, 1998).

Jogszabályok:

- A gazdasági társaságokról szóló 1988.évi VI. törvény
- A gazdasági társaságokról szóló 1997.évi CXLIV. törvény
- A gazdasági társaságokról szóló 2006.évi IV. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- Handelsgesetzbuch (Németország)
- Aktiengesellschaftsgesetz (Németország)
- Code de commerce (Franciaország)
- Codice Civile (Olaszország)
- Ley de Sociedades de Capital (Spanyolország)
- Real Decreto Legislativo (Spanyolország)
- Burgerlijk Wetboek (Hollandia)
- Selskabsloven (Dánia)
- Körperschaftsteuergesetz (Németország)
- Code général des impôts (Franciaország)
- Testo Unico delle Imposte sui Redditi (Olaszország)
- Ley del Impuesto sobre Sociedades (Spanyolország)
- Selskabsskatteloven (Dánia)